

Verksamhetsplan

Fas: Verksamhetsplan 2020 **Rapportperiod:** 1.1.2020 **Organisation:** Socialnämnden

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Social service

Socialvårdens syfte är att med olika typer av social service och understöd främja och upprätthålla enskild persons och familjs sociala trygghet och förmåga att klara sig på egen hand. Särskild vikt läggs vid kvaliteten på servicen samt på rättsskyddet.

Utgångspunkten är att staden skall tillhandahålla en god och effektiv socialservice som främjar individens förmåga att klara sig själv.

Barnomsorg

Barnomsorgen bidrar till att barnen får goda uppväxtvillkor i en trygg och stimulerande miljö i sådan form och omfattning som barnfamiljernas situation kräver. I samarbete med vårdnadshavare erbjuder barnomsorgen barnen möjlighet till allsidig utveckling utifrån deras ålder och individuella behov. För barn med särskilda behov ska finnas resurser för extra stöd.

Utgångspunkten är att staden skall tillhandahålla ett tillräckligt antal barnomsorgsplatser av god kvalitet.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen erbjuder service som stöder de äldres självständiga livsföring i eget hem. Utgående från invånarnas behov och gällande lagstiftning erbjuder äldreomsorgen även effektiverat serviceboende och institutionsboende.

Utgångspunkten är att staden skall tillhandahålla en kvalitativt god äldreomsorg på rätt vård- och omsorgsnivå.

Omvärldsanalys

Kommunstrukturfrågan och frågan om KST:s vara eller inte vara är fortfarande öppna. Samtidigt är flera viktiga lagförslag ytterligare framskjutna. Den fortsatta oklarheten kring kommande strukturer och verksamhetsförutsättningar är hämmande för verksamhetsutvecklingen. I vissa kommuner råder brist på platser i äldreomsorgen samtidigt som andra kommuner har svårt att fylla sina platser på ändamålsenliga sätt.

Inom samtliga tre avdelningar finns en stor oro gällande tillgången till personal, som är både behörig och lämplig. Särskilt barnträdgårdslärare, socialarbetare, närvårdare och sjukskötare blir allt svårare att rekrytera. Konkurrensen mellan kommuner och andra organisationer är hård och större flexibilitet gällande löner och förmåner vore till fördel. Också mellan landskommuner, under landskapsregeringen lydande organisationer och staden råder i dag tydliga skillnader i löner och förmåner ofta till stadens nackdel. Gällande ledande tjänstemän är rekryteringen särskilt svår och utsatthet, både intern och extern, och medial uppmärksamhet spelar in.

Psykisk ohälsa av olika slag har länge utgjort utmaningar inom samtliga verksamheter. I dag kan man konstatera att psykisk ohälsa mer eller mindre utgör ett nytt normalläge. Psykisk ohälsa bland äldre har uppmärksammats det senaste året genom ett landskapsfinansierat projekt. Inom barnskydd och vuxensocialarbete är gruppen den svåraste och samtidigt mest resurskrävande, där psykisk ohälsa också kan vara kopplad till missbruksproblem. Inom barnomsorgen behövs allt flera assistenter och mångprofessionellt stöd på daghemmen. Samtidigt kan man konstatera att kompetensen gällande psykisk ohälsa ofta saknas i en kommun och att kommunernas förutsättningar påverkas av ÅHS verksamhet och prioriteringar. Även bland personal blir psykisk ohälsa allt vanligare.

Samhället har förändrats på så vis att kraven har blivit allt högre från brukare, vårdnadshavare, anhöriga och klienter. Förutom att ha insyn i de egna ärendena vill man helst också påverka hur arbetet skall utföras och skötas. Detta ställer högre krav på personalen och medför även ökad administration.

Ekonomisk hållbarhet:

Staden stärker sin position som bosättningsort och plats för företagande.

INDIKATORER

Antalet företag med hemort Mariehamn ska öka jämfört med indexåret 2016

Befolkningstillväxten i staden ska öka till i genomsnitt 1 procent eller 116 personer per år.

Invånarnas betyg på staden som plats att leva på ska förbättras.

Nöjd-Region-index 77,9 år 2015, medborgarundersökning Mariehamn, ÅSUB 2015:6

AKTIVITETER

1. Fortsatt planering och projektering av det nya daghemmet vid Strandnäs skola i samarbete med bildningssektorn och infrastruktursektorn tillsammans med miljösamordnaren.

Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare.

INDIKATORER

Medarbetarindex för staden som helhet ska öka till att överstiga 80.

Medarbetarindexet är resultatet av stadens medarbetarundersökning och visar personalens uppfattning om arbetsuppgift, arbetssituation, samarbete och påverkansmöjligheter, information, fysisk arbetsplats, företagshälsovård samt personalförmåner. År 2015 uppmättes index 79,2.

Ledarskapsindex för staden ska öka till att överstiga 77.

Ledarskapsindex är ett delresultat av stadens medarbetarundersökning och visar medarbetarnas uppfattning om sina ledare och ledarnas förmåga att lyssnar på medarbetare, visa respekt, ge konstruktiv återkoppling och utveckla verksamheten tillsammans med sina medarbetare. År 2015 uppmättes index till 73,66.

Sjukfrånvaron inom stadens verksamheter ska minska till högst 4 %.

År 2015 uppgick sjukfrånvaron till 5,02%.

AKTIVITETER

2. Inför bildandet av Kommunernas socialtjänst genomförs samarbetsförfarande med socialserviceavdelningens personal i enlighet med gällande lagar och regler.
3. Utarbeta riktlinjer för äldreomsorgens skiftesarbete och rotation utgående från gällande lagar och rekommendationer samt implementera dessa under året.
4. Implementering av webbaserad utbildning i läkemedelsbehandling (LOVe) för närvårdare och sjukskötare inom äldreomsorgen.
5. Utredda bemanningen på daghemmen för att om möjligt minska behoven av tidsbunden assistensresurs och uppnå ökad personalkontinuitet och förhöjd kompetens i arbetslagen.

Staden ska ha en stabil ekonomi.

INDIKATORER

Stadens lånebörda ska minska till att underskrida 25 miljoner euro.

30,9 miljoner euro 31.12.2015

Stadens resultat före avskrivningar (årsbidrag) ska i genomsnitt, sett över mandatperioden, vara högre än investeringsnivån.

Skattebasen år 2019 i Mariehamn ska efter inflationsjustering ha ökat med minst 6 procent jämfört med indexåret 2016.

Skattebasen är den massa av förvärvsinkomster som är föremål för kommunal inkomstbeskattning.

AKTIVITETER

6. Planering av Odalgårdens ombyggnad eller andra alternativa lösningar för att öka antalet äldreomsorgsplatser i staden
7. Utredda möjligheten att ta i bruk sms-påminnelser inom socialvården i syfte att minska antalet uteblivna besök och öka effektiviteten.

Social hållbarhet:

Staden tillhandahåller en god kommunal service och är attraktiv samt välkomnande för alla.

INDIKATORER

Invånarnas bedömning av stadens verksamheter ska förbättras från 68,5 år 2015.

Nöjd-Medborgar-Index 68,5 år 2015, Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6

Antal undanröjda fysiska hinder skall vara fler än under indexåret 2016.

Antalet e-tjänster som staden erbjuder ska öka jämfört med år 2016.

AKTIVITETER

8. Genomföra en översyn av skiftesbarnomsorgens verksamhet.
9. Utarbeta ett system för servicesedlar.
10. Förbereda inför den nya socialvårdslagen, äldrelagen och lagen om klienthandlingar gällande fortbildningar, samarbetsavtal med mera.
11. Förbereda inför den nya barnomsorgs- och grundskolelagen gällande fortbildningar och samarbeten inför överföringen till bildningssektorn.
12. E-ansökningar till hemvårdsstöd utreds och tas i bruk.
13. E-ansökningar till utkomststöd utreds och tas i bruk.

Delaktigheten och engagemanget i staden ska vara högt.

INDIKATORER

Valdeltagandet i kommunalvalet 2019 ska öka i förhållande till 64,4 % i valet 2015.

Invånarnas bedömning av sina möjligheter till inflytande på stadens verksamheter och beslut ska förbättras.

Nöjd-Inflytande-Index 54,1 år 2015, Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

Antal tvärsatoriella samarbeten inom staden och samarbeten med andra kommuner, föreningar och näringsliv.

AKTIVITETER

14. Äldreomsorgens kundundersökning genomförs.

Staden skapar förutsättningar för trygghet, god hälsa och välbefinnande.

INDIKATORER

Den öppna arbetslöshetsgraden bland ungdomar under 25 år i Mariehamn ska minska jämfört med år 2016.

Det upplevda hälsotillståndet bland eleverna i grundskolan ska förbättras.

År 2013 upplevde 23 % av stadens högstadiel elever sitt hälsotillstånd som medelmåttligt eller dåligt. Hälsa i skolan, Institutet för hälsa och välfärd, 2013.

Andelen elever som upplever att de är utsatta för mobbing ska minska

År 2016 upplevde 9 % av 1-6 eleverna respektive 8 % av 7-9 eleverna i Strandnäs skola, 14 % av 1-6 eleverna respektive 8 % av 7-9 eleverna i Övernäs skola samt 7 % av eleverna i Ytternäs skola att de är utsatta för mobbing. KIVA-2016.

Invånarnas värdering av trygghet i staden skall förbättras.

Bedömningen sammanväger invånarnas bedömning av hur tryggt och säkert det är att vistas utomhus på kvällar och nätter, hur trygg och säker känner sig mot hot, rån och misshandel samt hur trygg och säker man kan känna sig mot inbrott i hemmet. Bedömningen år 2015 var 81,2. Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

AKTIVITETER

15. Kodlås installeras på ytterligare ett daghem.
16. Utarbeta kriterier för äldreomsorgens ESB-boenden och göra en översyn av hemtjänstens befintliga kriterier utgående från ny lagstiftning.

Kulturell hållbarhet:

Stadens invånare ska ha förutsättningar till personlig utveckling och ett innehållsrikt liv.

INDIKATORER

Invånarnas bedömning av fritidsmöjligheter i staden skall förbättras.

Bedömningen sammanväger; tillgång till parker, grönområden och natur; möjligheter att utöva sport, musik, kultur, friluftsliv- och föreningsliv; tillgång till idrottsevenemang; tillgång till kulturevenemang. Bedömningen år 2015 var 77,9. Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

AKTIVITETER

17. Äldreomsorgens Drop-in projekt utvärderas.
18. Ungdomsprojektet inom socialservice utvärderas.

Staden vårdar sin kulturhistoria och främjar det samtida kulturutövandet.

INDIKATORER

Antal egna och samproducerade kultur- och kulturarvsfrämjande evenemang ökar jämfört med 2016.
Antal insatser för vård av kulturarv och kulturturism ökar jämfört med 2016.

AKTIVITETER

19. Äldreomsorgens "Kultur i vården" fortsätter med nytt program i samarbete med kultur- och fritidssektorn.

Staden mår om värdefulla kontakter och samarbeten.

INDIKATORER

Staden omvärderar sina externa kontakter i syfte att delta i samarbeten och evenemang som ger mervärde för staden utgående från övriga målsättningar.

Miljömässig hållbarhet:

Staden arbetar målmedvetet och systematiskt med miljöfrågor.

INDIKATORER

Fortsatt ISO 14001 certifiering samt godkänd årlig ISO 14001 auditering.

Uppfyllda miljömål, genom verkställande av årliga miljöhandlingsplaner.

Tom 31.12.2017 innebär det i korthet: Minska koldioxidutsläppen. Öka inköpen av miljöanpassade varor och tjänster. Öka andelen livsmedel, som produceras enligt ekologiskt hållbara metoder och som staden tillhandahåller skola, dagis och äldreomsorg m.m. Optimera avloppsreningen. God

inomhusmiljö med dokumenterat fungerande ventilation och radonnivåer inom av fullmäktige fastställda gränsvärden.

AKTIVITETER

20. Erfarenheter från giftfria daghem implementeras till lämpliga delar i Tallbackens verksamhet.

Staden skapar förutsättningar för att invånarna ska kunna göra miljömedvetna val.

INDIKATORER

Invånarnas bedömning av stadens insatser för att invånarna skall kunna leva miljövänligt skall förbättras.

Bedömningen år 2015 var 60,8. Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

NYCKELTAL

Titel	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Utkomststöd, andel hushåll som lyft stöd , %			
Utkomststöd, lyft stöd max 2 mån. %	37,7%		
Utkomststöd, andel beslut tagna inom 7 dagar, %			
Barnskydd, utredningar antal barn			
Barnskydd, utredningar antal barn, varav Mariehamn			
Barnskydd, familjer med familjearbete, totalt			
Barnskydd, familjer med familjearbete, Mariehamn			
Barnskydd, antal beslut om placering, totalt			
Barnskydd, antal beslut om placering, Mariehamn			
Barnskydd, andel utredningar inom 3 månader.			
Fältarbete, antal 13-17 åringar i Mariehamn			
Fältarbete, kostnad för 13-17 åringar			
Totalt barnskydd, kostnad	1 579 551		
Tallbacken, antal klienter totalt			
Tallbacken, antal boendedygn totalt	1 832		
Tallbacken, antal boendedygn skyddsboende			
Tallbacken, antal			

boendedygn ungdomsboende			
Tallbacken, antal boendedygn familjeboende			
Tallbacken, boendedygn sålda till kommuner			
Specialbarnomsorg, kostnad	706 351		
Specialomsorgen, antal klienter totalt			
Specialomsorgen, kostnad/klient			
Handikappservice, andel Mariehamnare, %			
Handikappservice, klienter serviceboende	20		
Handikappservice, klienter färdtjänst	279		
Handikappservice, klienter personlig assistans	46		
Handikappservice, klienter redskap+bostadsändringar			
Handikappservice, kostnad totalt	1 524 253		
Beroendemottagningen, klienter kvinnor			
Beroendemottagningen, klienter män			
Varav klienter från Mariehamn, kvinnor			
Varav klienter från Mariehamn, män			
Beroendemottagningen, andel klienter under 30 år			
Andel klienter under 30 år, varav kvinnor			
Andel klienter under 30 år, varav män			
Familjerådgivning, antal klienter	184		
Daghem, antal platser	505		
Daghemsplatser, kostnad	6 071 372		
Daghem, kostnad/plats per år	12 022		
Daghemsplatser, avgiftstäckningsgrad, %			
Gruppfamiljedaghem, antal platser			
Gruppfamiljedaghem, kostnad	199 734		
Gruppfamiljedaghem, kostnad/plats per år			
Gruppfamiljedaghem, avgiftstäckningsgrad, %			

Skiftesbarnomsorg, kostnad	40 993		
Skiftesbarnomsorg, antal barn			
Samhällsstödda enheter, kostnad			
Samhällsstödda enheter, antal barn			
Specialpedagogiskt stöd, antal barn			
Annat hemspråk än svenska, antal barn 31.12			
Deltagande i språkstöd, antal barn			
Andel behöriga barnskötare, %			
Andel behöriga barnträdgårdslärare, %			
Barnomsorg, andel anställda kvinnor 31.12			
Barnomsorgen, andel anställda män 31.12			
Antal dokumenterade avvikelser			
Verksamheten är stimulerande för barnet, %			
Andel nöjda med platsen de fått vid ansökan, %			
Hemvårdsstöd, antal familjer	282		
Hemvårdsstöd, mottagare kvinnor			
Hemvårdsstöd, mottagare män			
Hemvårdsstöd, kostnad totalt	1 104 538		
Hemvårdsstöd, kostnad/familj	3 917		
Hemtjänst, antal hushåll			
Hemtjänst, andel invånare 75+kvinnor (mål 91%)			
Hemtjänst, andel invånare 75+män (mål 91%)			
Invånare 0-65 år, antal kvinnor			
Invånare 0-65 år, antal män			
Hemtjänst, kostnad/invånare 75+	1 869		
Rehab-team, antal klienter kvinnor			
Rehab-team, antal klienter män			
Dagverksamhet, antal			

klienter 31.12 kvinnor			
Dagverksamhet, antal klienter 31.12 män			
Dagverksamhet, antal besök	3 484		
Stödtjänst Matservice, antal klienter 31.12			
Stödtjänst Trygghetslarm, antal klienter 31.12			
Stödtjänst Äldis, antal klienter 31.12			
Färdtjänst enl. socialvårdslagen, antal klienter 31.12			
Närståendestöd, antal klienter 31.12, kvinnor			
Närståendestöd, antal klienter 31.12, män			
Närståendestöd, mottagare av stöd 31.12, kvinnor			
Närståendestöd, mottagare av stöd 31.12, män			
Korttidsvård, antal platser			
Korttidsvård, beläggning			
Korttidsvård, kostnad/boendedygn			
Effektiverat serviceboende ESB, antal platser			
Effektiverat serviceboende ESB, beläggning			
Effektiverat serviceboende ESB, kostnad/boendedygn			
Effektiverat serviceboende ESB, andel inv. 75+(mål 6%)			
Institutionsboende, antal platser			
Institutionsboende, beläggning %			
Institutionsboende, kostnad/boendedygn			
Institutionsboende, andel inv. 75+, (mål 3%)			
Äldreomsorgen, andel anställda 31.12, kvinnor			
Äldreomsorgen, andel anställda 31.12, män			
Äldreomsorgen, antal avvikelserapporter			
Äldreomsorgen, antal fallrapporter			
Tidsåtgång direkt klientarbete, hemtjänsten.			

Genomsnitt/år			
Tidsåtgång direkt klientarbete, REHAB.			
Genomsnitt/år			
Brukar personalen bemöta dig på ett bra sätt?, %			
Brukar personalen ha tillräckligt tid hos dig, %			
Andel klienter som upplever att de har en meningsfull vardag, %			

Personal

Nämndens personalbudget bygger på att 331,18 årsarbeten skall förverkligas. Jämfört med år 2019 innebär detta en ökning med 10 årsarbeten. Dessa årsarbeten fördelas på 370 personer.

Planerade uppföljningar och utvärderingar

1. Äldreomsorgens kundundersökning genomförs
2. Drop-in projektet utvärderas.
3. Ungdomsprojektet utvärderas.
4. Uppföljning av planering och projektering av daghem vid Strandnäs skola.
5. Uppföljning av planering och projektering av ombyggnaden av Odalgården.

Rapporteringsplan till nämnden

1. Resultat från kundundersökningen presenteras för nämnden under hösten 2020.
2. Drop-in projektets utvärdering rapporteras i samband med Tertial 1 för att kunna beaktas i budgetramen för 2021.
3. Ungdomsprojektets utvärdering rapporteras i samband med Tertial 1 för att kunna delges Ålands omsorgsförbund med tanke på kommande KST-planer.
4. Rapportering av planering och projektering av nytt daghem vid Strandnäs skola till Tertial 1.
5. Rapportering av planering och projektering av ombyggnation av Odalgården till Tertial 1.